

Дарія Біда

ЖИТИ ЗА НАКРЕСЛЕННЯМИ ПРИРОДИ

Людина, з царства Тварини

Усі знають, що тварини в процесі еволюції пристосувалися до життя у природному середовищі. Можна стверджувати, що вони, наприклад, визначилися із „здоровим“ харчуванням, бо вибирають для себе їжу з найменшою шкодою для здоров'я.

Не всі здогадуються, що людина теж належить до царства Тварини, адже традиційно навіть професійні біологи вживають зврати на кшталт „тварини і люди“ або „тварини, у тому числі люди“. Ми соромимося, що належимо до царства Тварини? Але це факт, бо у зоологічній системі вид Людина розумна належить до царства Тварини, типу Хордові, підтипу Хребетні, класу Ссавці, ряду Примати, родини Гомінід.

Отже, нам не варто цуратися тваринного походження. До того ж, парадигма „Людина – вінець природи“ або „Людина – цар природи“ давно вже не в тренді. У моді – ЕКОстиль життя!

Не цар природи, а її частина

Людина сама почепила собі ярлик: „Я – найрозумніша істота на планеті!“ і навіть переконала себе у тому, що керує світом...

Але хто в природі виконує її накази? Річки течуть під дією сили тяжіння, льодовики тануть за законами фізики, вулкани не запитують у нас дозволу напередодні виверження. І у живій природі все відбувається незалежно від нас: птахи відлітають у вирій, жуки-рогачі б'ються за самок на „весільних турнірах“, миролюбні морські зайці полюють на мойву, колібрі літає не лише вперед, але й убік і навіть назад.

Так, ми маємо вплив на домашніх і свійських тварин. Можемо, до прикладу, навчити собаку приносити нам капці. Нас послухає корова, вівця, гукнемо – прибіжать їсти кури й гуси. Ці тварини співснують з нами відповідно до угоди „Ти – мені, а я – тобі“. Ми їх годуюмо, а вони дають нам молоко, шерсть, м'ясо. Але це аж ніяк не наше царювання, це симбіоз. У природі багато прикладів симбіозу. Гриби постачають деревам мінеральні речовини, натомість дерева підживлюють їх органічними; мурахи піклуються про попелиць так, як ми доглядаємо своїх корів, а попелиці підживлюють їх солодкими екскрементами; рибки чистильники з'їдають рачків і поліпів на тілі великих риб, очищають їхню шкіру від паразитів, виїдають залишки їжі з-поміж їхніх зубів, а натомість почувають себе у повній безпеці „під патронатом“ великих тварин. Це норма. І, навпаки, вид, який не живе у симбіозі з навколишнім світом, приречений на вимирання. У природі свій імунітет: порушуєш її закони – тебе знищує стихія. Або вчися жити у гармонії з навколишнім світом! Здається, людство наразі у першому класі...

Для кого квітнуть навесні дерева? Наливаються соком сливи, помідори, яблука? Гадаєш, для нас, людей? А ось і ні! У живій природі діє непорушний закон – залишити по собі потомство, а отже, насіння, яке дасть нове життя і продовження виду. Це стосується і тварин (від комах до ссавців), для яких турбота про потомство – один з найважливіших інстинктів виживання виду.

Отже, людина не цар природи, а лише її частина. Керувати і диктувати свою волю вона може лише іншим людям, тобто в межах свого виду.

- Посади у саду трави. Хай вони нагадують тобі, звідки походить наша їжа.
- Заміни жарівки на енергозберігаючі.
- Не зловживай одноразовими поліетиленовими пакетами, купи (або поший) екоsumку з тканини.
- Вимикай світло та джерела електроенергії, коли виходиш з дому.
- Невеликі відстані долай пішки або на велосипеді.
- Купляй продукти на місцевому ринку, підтримуй місцеві кафе, які використовують продукти, вирощені у твоїй області.
- Друкуй на обох сторінках аркушів.

Людина – розумна?

Якщо *Homo sapiens* – людина розумна і вона себе такою вважає, то чому стільки шкоди завдає собі і Природі? Чому війни? Розумна, бо вміє писати, читати, оволоділа технікою? Опанувала науки, будує міста, добуває електроенергію, посилає космічні апарати у космос і роздумує над будовою Всесвіту? Хтозна, можливо, тварини теж думають про інші світи. Ми ж не вміємо читати їхні думки ☺.

У тварин немає мистецтва і культури. Хоча дельфінів і слонів можна навчити малювати. Втім, вони, на відміну від людей, не малюють пейзажі і не мліють від полотен у картинних галереях, не платять величезні гроші за антикварні речі. Вони не привласнюють і не накопичують. Не мають банків, судів, поліції, ювелірних прикрас, автомобілів. Бо навіщо все це, якщо його не можна з'їсти?

А людині все це потрібно, вона ненаситна. Може, час згадати, що ми теж з царства Тварин і жити за накресленнями природи?

Безперечно, за розвитком ми випереджуємо тварин. Але куди веде нас такий розвиток?

Цивілізація – це каналізація

„Ну, не лише каналізація“, – скажеш ти. Це й інші технічні здобутки, освіта, культура, наука. Але цивілізації з'являються і зникають, зникають внаслідок глобальних катастроф види рослин і тварин. І не лише внаслідок глобальних катаклізмів. Людина розумна цілком нерозумно впливає на зміни клімату, наслідки яких уже сьогодні катастрофічні.

Життя на Землі, у тому вигляді, як ми його знаємо, може щезнути внаслідок нового льодовикового періоду, техногенної катастрофи, раптової зміни полярності магнітного поля Землі, зіткнення з астероїдом. Можна вигадати ще щось. Але не сумуймо! Життя має шанс відродитися в іншій формі, навіть якщо щезне людство. Найбільш витривалі виживуть. Таргани, наприклад... Або водяні ведмеді (тихохідки), які витримують навіть космічний вакуум. Ці малі восьминогі екстремали завдовжки у міліметр витримують неймовірну спеку і крижаний холод на вершинах Гімалаїв. Відтак, існування людини не є обов'язковою умовою для існування життя на Землі. І неоднозначна відповідь на запитання, хто найцінніший для природи: люди, комахи чи дельфіни. Можна лише гадати, кого вона відбере у екстремальних умовах, а кого змахне, наче пилінку, зі свого розсердженого обличчя.

Зрештою, і без природних катастроф нинішня цивілізація вперто пиляє гілку, на якій процвітає. Наче варвари, ми відбираємо у тварин їхні прадавні місця проживання, забруднюємо їх отрутохімікатами, нафтою, сміттям. Сучасна людина, не замислюючись, вбиває на полюванні тварин не тому, що вона голодна, а заради викиду адреналіну і задоволення. Вирубує дерева. Залишає у лісі сміття. А добре було б взяти за приклад кішку, яка, сходявши до вітру, обов'язково закопає продукт своєї життєдіяльності. Оце цивілізовано!

Усього сказаного вже достатньо, щоб засумніватися, що ми розумні...

Про вільний час, інтелект та здоров'я

Щоб вижити, деякі тварини безперервно шукають їжу. Малесенька бурозубка дуже швидко втрачає тепло, а отже, для того, щоб рухатися і підтримувати сталу температуру тіла, змушена багато їсти. Впродовж доби вона з'їдає вчетверо більше, ніж її маса. Не поїла декілька годин – загинула. Усе життя в пошуках їжі. Зрештою, як і у багатьох інших тварин. У них немає холодильників і крамниць.

Водяний ведмідь

- Читай блоги про природу і екологію.
- Відремонтуй крани, які підтікають.
- Навчись виготовляти домашній очищаючий засіб.
- Суши білизну на свіжому повітрі.
- Вивчай культуру інших країн, розширюй кругозір.
- Давай речам друге життя.
- Вивчай склад продуктів, які ти купляєш у крамниці.
- Приймай душ не більше 5-ти хвилин.
- Відмовся від паперових рушників. Економніше використовувати махрові рушники.

Найрозумнішими серед тварин учені називають шимпанзе і дельфінів. Останні, до речі, затрачають на пошуки їжі лише 9 % свого часу, а решту витрачають на навчання молоді, ігри, спілкування. Найтупішими вважають рослиноїдних диких тварин. Часу на розвиток у них мало – впродовж дня вони невпинно жують...

Їжа і безпека для людини першочергові, як і для тварин. Це розумієш, якщо недостатньо харчів або є загроза життю. Тоді не до мистецтва і світобудови.

Ми надто теплолюбні і зніжені. Протяг – відразу нежить. Зима – нас косить грип. Спека – тепловий удар. І щоразу – до лікаря по таблетки. І що, це допомогло? Нас обсіли хвороби.

У світі тварин виживає сильніший, за себе треба постояти. Ніяких лікарів, лише природний відбір. Все просто: слабкий гине, а отже, треба бути сильним.

Наше місце у природі

Що ж, саме час повернутися до нашого місця у природі, харчування, способу життя і здоров'я. Придивімося до приматів, схожих на нас. Серед них немає слабких і хронічно хворих. У них менша потреба в їжі, серед них немає худих і повних. Їх не обсіли тисячі хвороб, як нас. У них здорові зуби, волосяний покрив і шкіра, немає проблем із зором. Вони витривалі, рух для них – норма, а енергозатрати на життя – мінімальні. Критеріями їхнього (а отже, і нашого здоров'я) можна назвати фізичне навантаження, рух, помірне харчування, життя у холоді, спеці, під дощем, свіже повітря, чисту воду, сонце. І багато позитивних емоцій у гармонії із природою!

Жити за накресленнями природи – це і є здоровий спосіб життя. Він не лише корисний для нашого довголіття, але й важливий для виживання виду *Homo sapiens*. Ми ж не хочемо, щоб стихія знищила нас, як вид, котрий опирається гармонійному співіснуванню зі світом Природи?

ЯКЩО ТИ ПРАГНЕШ ЖИТИ ЗА НАКРЕСЛЕННЯМИ ПРИРОДИ

1. Не переїдай, харчуйся різноманітно. У дикій природі товстих тварин немає. Вони не переїдають, навіть якщо улюбленої їжі довкола в надлишку.

2. Найкраща твоя звичка – фізичне навантаження і рух. Скажи „ні” алкоголю, палінню і наркотикам. Заради здоров'я, самопочуття, сили і витривалості додай у своє життя спорт, ходьбу, фізичну працю.

3. Загартуйся у різних природних умовах. Не сиди безвилазно за комп'ютером. Полюби прогулянки за будь-якої погоди. Люби свіже повітря, чисту воду для купання і пиття, сонце.

4. Будь приязним, дружелюбним, радій життю. Навчися контролювати себе. Не ображайся, не сварися, прощай. Дивися на світ з гумором. Навіть якщо потрапиш у скрутну ситуацію, посміхнись і скажи собі: „Все це мине!” Радій навіть маленькому власному досягненню.

